

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
t.a.v. T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM: 25 april 2022
ONS KENMERK: 21-0513/22.00005/JanDaa
UW KENMERK: VPL
AUTEUR: J. Daamen
PROJECTLEIDER: D. Wansink
STATUS: definitief
CONTROLE: ir. E.J.F. de Boer

Quickscan Wet natuurbescherming ontwikkeling Winkelsteeg, Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens om het gebied Winkelsteeg in Nijmegen te ontwikkelen. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 13 december 2021) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep op beschermde soorten beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en beoordeeld voor welke soorten het plangebied kansen biedt bij de toekomstige ontwikkeling. Deze notitie kan ook als een verkennende inspectie in aanloop naar een Soortenmanagementplan (SMP) worden beschouwd.

Conclusie

Een overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde soorten en eventuele effecten op basis van de huidig bekende uitgangspunten is weergegeven in onderstaande tabel 1.

Tabel 1 Wnb beoordeling beschermde soorten ontwikkeling Winkelsteeg, Nijmegen

Soortgroep /soort	Functie plangebied	Risico op negatieve effecten	Over-treding Wnb	Ontheffing Wnb nodig	Nader onderzoek / maatregelen	Deelgebieden
Planten, vissen, reptielen	Geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Ongewervelden, Grote vos en iepenpage	Mogelijk leefgebied	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek	Kanaalfront, kanaalknoop, park Winkelsteeg, stationsomgeving Goffert NTC
Grondgebonden zoogdieren, Bever	Mogelijk foerageergebied	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek of maatregelen	Park Winkelsteeg
Grondgebonden zoogdieren, Das	Mogelijk foerageergebied en verbindingroute	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek of maatregelen	Kanaalfront, kanaalknoop, park Winkelsteeg
Grondgebonden zoogdieren, Eekhoorn	Mogelijk nestplaats en essentieel foerageergebied	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek	Kanaalfront, kanaalknoop, park Winkelsteeg, stationsomgeving Goffert NTC
Grondgebonden zoogdieren, Marterachtigen: steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn	Mogelijk verblijfplaats, foerageergebied en verbindingroute	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek	Kanaalfront, kanaalknoop, park Winkelsteeg, stationsomgeving Goffert NTC Alleen steenmarter: makerindustrie, levensader en stedelijk landgoed
Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Leefgebied	Ja	Ja, maar vrijstelling	Nee, vrijstelling	Zorgplicht	Alle deelgebieden
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaats	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek	Alle deelgebieden
Jaarrond beschermde nesten: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, huismus en ransuil	Mogelijk nestplaats	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek	Kanaalknoop, stationsomgeving Goffert NTC
Algemeen voorkomende vogels	Broedgebied	Ja	Mogelijk	Nee, indien maatregelen	Maatregelen	Alle deelgebieden

Het plangebied heeft mogelijk een functie als vaste verblijfplaats of essentieel leefgebied voor grote vos, iepenpage, eekhoorn, marterachtigen (steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel), vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermd nest (buizerd, boomvalk, gierzwaluw, huismus en ransuil). Daarnaast hebben park Winkelsteeg en het gebied langs

het Maas-Waalkanaal mogelijk een functie als leefgebied of verbindingroute van das en bever. Per fase en deelgebied is nader onderzoek nodig om vast te stellen wat de functies van het plangebied voor deze soorten zijn. Op basis van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan worden vastgesteld:

- Of het plangebied essentiële functies heeft voor deze soorten;
- Of maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of te verminderen
- Of voor het project een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is.

De werkzaamheden kunnen daarnaast algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Maatregelen in het kader van de zorgplicht zijn uitgewerkt.

Het plangebied is geschikt leefgebied voor verschillende algemene soorten vogels. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedende vogels om negatieve effecten op deze soorten – en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb – te voorkomen.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Effecten op beschermde gebieden en houtopstanden zijn uitgesloten. Een beoordeling stikstofdepositie is geen onderdeel van deze notitie.

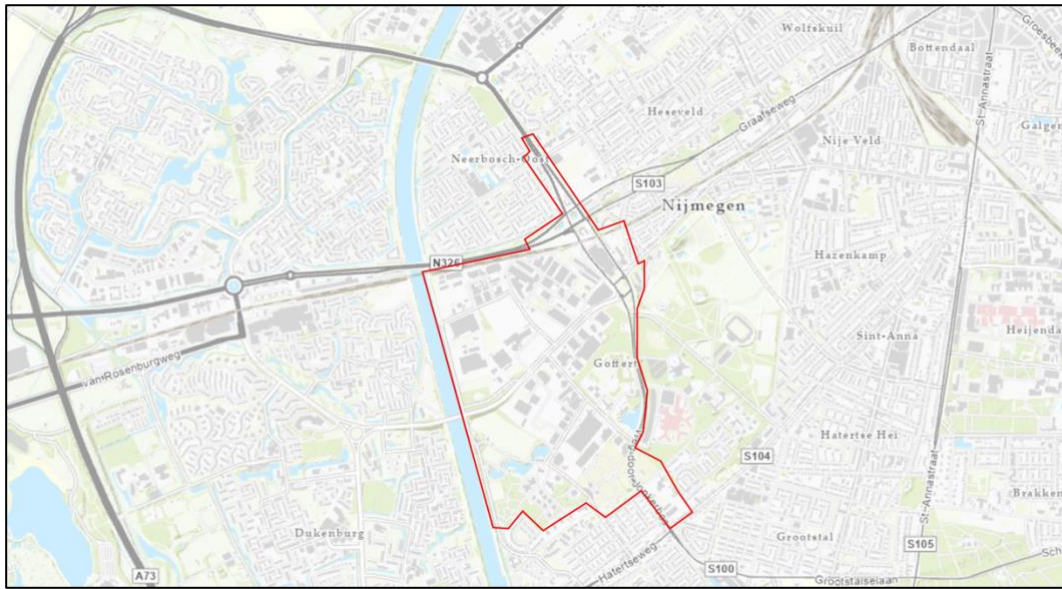
Met de ontwikkeling in het gebied Winkelsteeg dienen de functies van beschermde soorten behouden te blijven en wordt ingezet op versterking van deze functies en het verbeteren van verbindingroutes.

Deze conclusie wordt hieronder toegelicht.

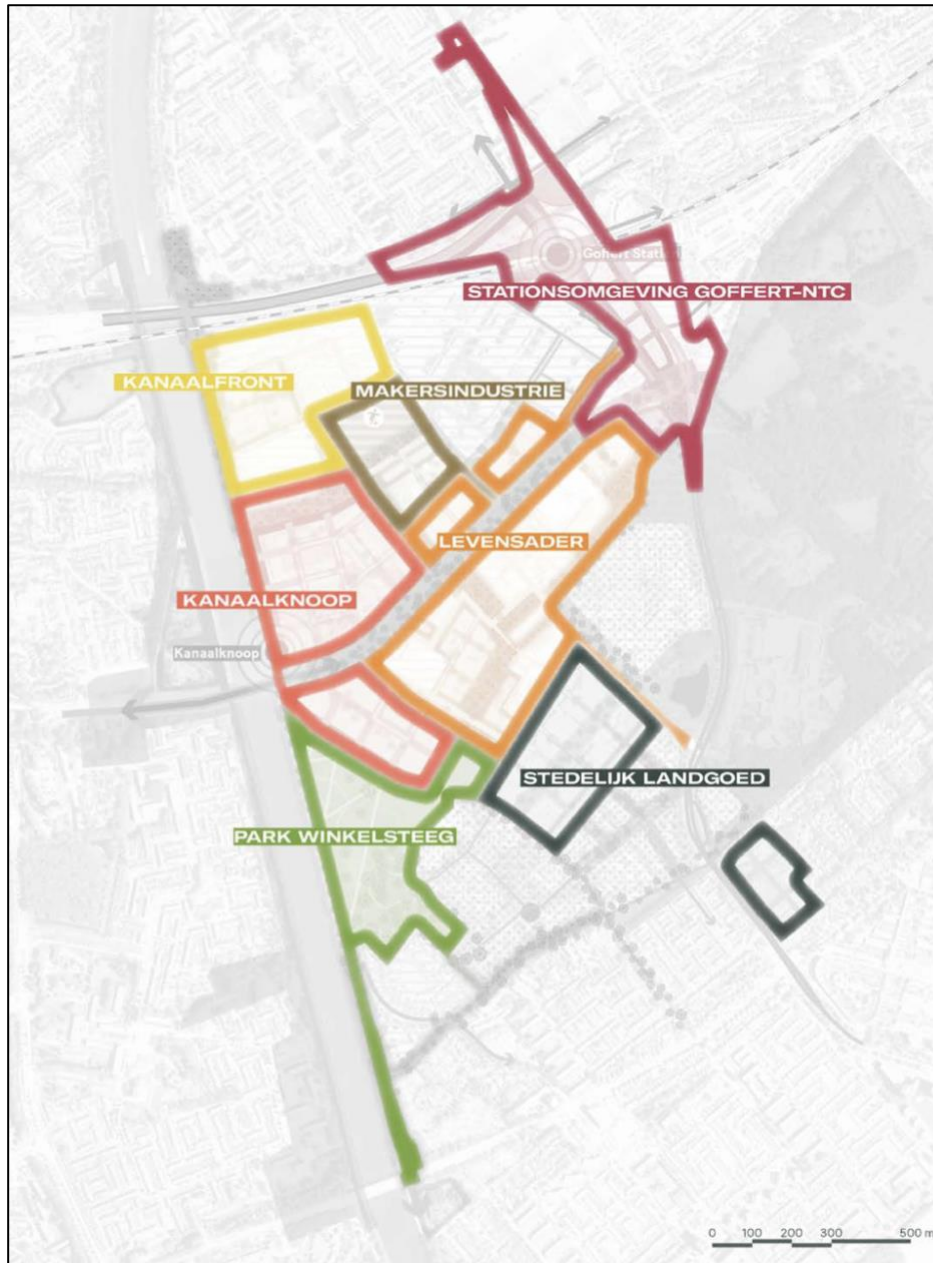
Toelichting

Plangebied en ingreep

Het plangebied bevindt zich in Nijmegen ten oosten van het Maas-Waalkanaal tussen de Graafseweg (N326) en de Neerbosscheweg (Figuur 1). Het plangebied kan ingedeeld worden in een zes deelgebieden (Figuur 2): stationsomgeving Goffert-NTC, kanaalknoop, levensader, kanaalfront, makersindustrie, stedelijk landgoed en park Winkelsteeg. Hieronder zal per deelgebied een omschrijving van het plangebied en beknopte beschrijving van de ingreep in het betreffende deelgebied worden gegeven. Voor een gedetailleerde omschrijving van de ingreep wordt verwezen naar de Ontwikkelingsvisie Winkelsteeg (Gemeente Nijmegen, 2021).

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied aangegeven met rode lijn (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN).

Figuur 2. Ligging deelgebieden in Winkelsteeg. Bron: Gemeente Nijmegen.

Stationsomgeving Goffert-NTC

Dit deelgebied omvat de toegangswegen Graafseweg en de Neerbosscheweg en station Nijmegen-Goffert. Rondom en tussen de toegangswegen is groen aanwezig in de vorm van grasveld met enkele bomen en struweel (Figuur 3). Ook zijn twee vijvers aanwezig, één tussen de twee rijbanen van de Graafseweg (Figuur 4) en één op het kruispunt van de Graafseweg en de Neerbosscheweg. Tussen de rijbanen van de Neerbosscheweg bevindt zich Station Goffert met parkeerterrein en een flatgebouw met daaromheen bebossing. Ten zuiden van het deelgebied is een bosgebied aanwezig dat het Goffertpark verbindt met het Jonkerbos (Figuur 5).

Ingreep

De stationsomgeving Goffert-NTC is een belangrijke entree van Winkelsteeg, waarbij ruimte gemaakt wordt voor nieuwe ontwikkelingen rondom het station. Door de Graafseweg te verleggen en de westelijke poot van de Neerbosscheweg samen te voegen met de oostelijke poot ontstaan compacte verkeersaders zonder in te boeten aan de huidige wegcapaciteit. Hiermee wordt ruimte gecreëerd rondom het station. Deze ruimte biedt kansen voor de versterking van de Novio Tech Campus door het toevoegen van een werkprogramma voor bedrijven gerelateerd aan de bedrijvigheid op de Novio Tech Campus en betaalbare woningbouw. Waar nu het westelijk deel van de Neerbosscheweg over de Novio Tech Campus loopt, zal een levendig stationsplein gemaakt worden, waaraan de bestaande gebouwen van 52Degrees en Ampleon en de nog te bouwen moskee een gezicht krijgen. De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte krijgt een sterke (groene) impuls, zo vormt het plein een onderdeel van de poort naar Winkelsteeg en legt het een verbinding naar het Goffertpark. De groene bosverbinding tussen het Goffertpark en het Jonkerbos wordt versmald (Figuur 5).

Figuur 3. Groen rondom de Neerbosscheweg met grasveld, struweel en enkele bomen.

Figuur 4. Vijver tussen de rijrichtingen van de Graafseweg.

Figuur 5. Bebossing tussen Goffertpark en Jonkerbos.

Kanaalknoop

De kanaalknoop omvat het gebied langs het kanaal rondom de Nieuwe Dukenburgseweg. Ten zuiden van de Nieuwe Dukenburgseweg zijn sportvelden aanwezig van het sportpark Vossenveld (Figuur 6). Ten noorden van de Dukenburgseweg is bedrijventerrein aanwezig met als grootste bedrijf Lincoln Smitveld. Ter hoogte van de brug is rondom de Nieuwe Dukenburgseweg bebossing aanwezig (Figuur 7). De westkant van het gebied wordt begrensd door het Maas-Waalkanaal. In de huidige situatie is langs het kanaal een weg aanwezig met aan beiden zijden bomenlanen en een bermsloot (Figuur 8). De oever van het Maas-Waalkanaal bestaat uit rietbegroeiing en steenbestorting.

Ingreep

Langs het kanaal wordt een nieuw waterfront met woonfuncties, bedrijvigheid en horeca, met een meer stedelijk karakter gerealiseerd. Dit zal langs het kanaal met name in de vorm van hoogbouw zijn. Veel aandacht gaat hierbij uit naar langzaam verkeer; door het verbeteren van fiets- en voetpaden over het kanaal, via de brug van de Nieuwe Dukenburgseweg, en het creëren van goede verbindingen met de langzaamverkeersroutes langs het kanaal. Gebouwen omarmen de opgang naar de brug en vormen een hoogteaccent in het gebied.

Figuur 6. Sportvelden van sportpark Vossenveld.

Figuur 7. Bebossing rondom Nieuwe Dukenburgseweg.

Figuur 8. Weg langs Maas-Waalkanaal met laanbomen en bermstoot.

Levensader

Dit deelgebied bestaat uit de Nieuwe Dukenburgseweg en de bedrijven die hier omheen zijn gevestigd. Het plangebied is grotendeels bedrijventerrein met weinig ruimte voor groenstructuren. Twee bedrijventerreinen ten zuiden van de Nieuwe Dukenburgseweg zijn in 2021 eerder beoordeeld in quickscans. Het betreft de Hulsen (Daamen, 2021a) en Nieuwe Dukenburgseweg 15 (Daamen, 2021b).

Ingreep

De Nieuwe Dukenburgseweg is en blijft een belangrijke verkeersader door het gebied, die Dukenburg met de binnenstad verbindt. Rondom de Nieuwe Dukenburgseweg worden nieuwe gebouwen met een mix aan woon- en werkprogramma ontwikkeld. Het bedrijventerrein dat ten zuiden van de Nieuwe Dukenburgseweg ligt wordt ingericht met woningen. De bedrijven die hier nu gelegen zijn, zullen hun functie behouden. Om meer groen in het gebied te creëren, is het plan om tussen de twee rijrichtingen van de Nieuwe Dukenburgseweg en rondom deze weg bredere groenstrook te realiseren met struweel en bomen.

Kanaalfront

Kanaalfront bevindt zich ten noorden van de Kanaalknoop en bestaat in de huidige situatie uit bedrijventerrein (Figuur 9). Aan de westkant bevindt zich het Maas-Waalkanaal (zie omschrijving Kanaalknoop) en ten noorden wordt het begrensd door de Graafsebrug (Figuur 10).

Ingreep

Het Kanaalfront is een levendig werkgebied met een combinatie van de bestaande bedrijvigheid aan de kant van het spoor en de nieuwe impulsen vanuit Stadsdistributie en Light Industry. De te intensiveren delen van het Kanaalfront moeten een aantrekkelijk gezicht van het werkprogramma langs het kanaal worden.

Figuur 9. Bedrijventerrein langs Maas-Waalkanaal.

Figuur 10. Graafsebrug over Maas-Waalkanaal.

Makersindustrie

Makersindustrie bestaat in de huidige situatie uit een geklepeld veld met enkele bomen (Figuur 11). Aan de westkant is een groenstrook met bebossing aanwezig. Ten zuiden van het geklepelde veld is een bedrijventerrein aanwezig.

Ingrep

In het gebied worden (sport)voorzieningen gerealiseerd die meerwaarde bieden voor de werknemers in combinatie met andere gebruikers. Er komen geen woningen.

Figuur 11. Geklepeld veld met enkele bomen (buiten beeld).

Stedelijk landgoed

Het noordelijke deel van Stedelijk landgoed bestaat in de huidige situatie uit bedrijventerrein waar met name autobedrijven zijn gevestigd (Figuur 12). Het zuidelijke deel is een woonwijk, waar een middelbare school ligt. In deze wijk is veel groen in de vorm van laanbomen en bebossing en struweel (Figuur 13).

Ingrep

Het zuidelijke deel van Winkelsteeg heeft van oudsher een groen karakter. Deze groene identiteit wordt doorgezet in een stedelijk landgoed van deze tijd. Door toevoeging van woningen wordt de oude landgoederen nieuw leven ingeblazen. Aan park Winkelsteeg

wordt een woonwijk ontwikkeld met geschakelde grondgebonden woningen en ruimte voor groene dooradering.

Figuur 12. Bedrijventerrein met autobedrijven.

Figuur 13. Woonwijk ten zuiden van het stedelijk landgoed.

Park Winkelsteeg

Dit deelgebied bestaat uit Park Winkelsteeg dat langs het Maas-Waalkanaal gelegen is ten zuiden van de Kanaalknoop. In dit deelgebied is veel groen aanwezig in de vorm van bebossing, oude bomen, laanstructuren, grasvelden en grote vijvers (Figuur 14).

Ingrep

Aan het kanaal wordt ruimte gereserveerd voor Park Winkelsteeg. De groenstructuur van de Goffert wordt hiermee verbonden waardoor het hele gebied van Winkelsteeg met groen wordt dooraderd. De groenstructuren blijven behouden maar krijgen meer gebruiksfuncties.

Figuur 14. Vijver in park Winkelsteeg.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de soortenbescherming zoals opgenomen in de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie Gelderland een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere beschermde soorten geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. De ingrep

valt niet onder de voorwaarden van de Gedragscode soortenbescherming gemeenten (Stadswerk, 2020), omdat het plangebied meer dan 1 hectare omvat.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied en ligt hemelsbreed op ongeveer 3 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De ingreep veroorzaakt vanwege de afstand en het tussengelegen stedelijk gebied geen aantasting van relevante soorten en begroeiingen in Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld als gevolg van geluid, trilling etc.). Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand uitgesloten, met mogelijke uitzondering van effecten van stikstofdepositie. Een beoordeling van de indirecte effecten van stikstofdepositie op beschermde gebieden maakt geen onderdeel uit van dit rapport.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszones). Op grond van de aard van de ingreep en afstand en het stedelijk gebied tussen NNN en plangebied zijn effecten op het NNN uitgesloten.

Houtopstanden

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom van Nijmegen. De bepalingen van de Wnb ten aanzien van houtopstanden (hoofdstuk 4 van de Wnb) zijn niet van toepassing.

Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald en beoordeeld op basis van de functie van het plangebied van beschermde soorten en de voorgenomen ingreep.

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die *in de regio* voorkomen is het Stappenplan Wet natuurbescherming gemeente Nijmegen (Bureau Waardenburg, 2021) geraadpleegd. Hierin is een overzicht opgenomen van beschermde soorten van de Wnb die in de gemeente voorkomen met hun verspreiding. De gegevens zijn afgeleid van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uit de periode 2016-2021.

Het plangebied is op 13 december 2021 door een ecooloog bezocht en geïnspecteerd op geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten flora en leefgebied en verblijfplaatsen van fauna. Tijdens de inspectie is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten en de geschiktheid van het plangebied en de directe omgeving voor beschermde soorten. Dit met name globaal in het gebied, waarbij het plangebied vanwege de grootte niet vlakdekkend is onderzocht. Op basis van locatietekens en *expert judgement* is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. Er is ook gekeken naar kansen voor beschermde soorten in het plangebied.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

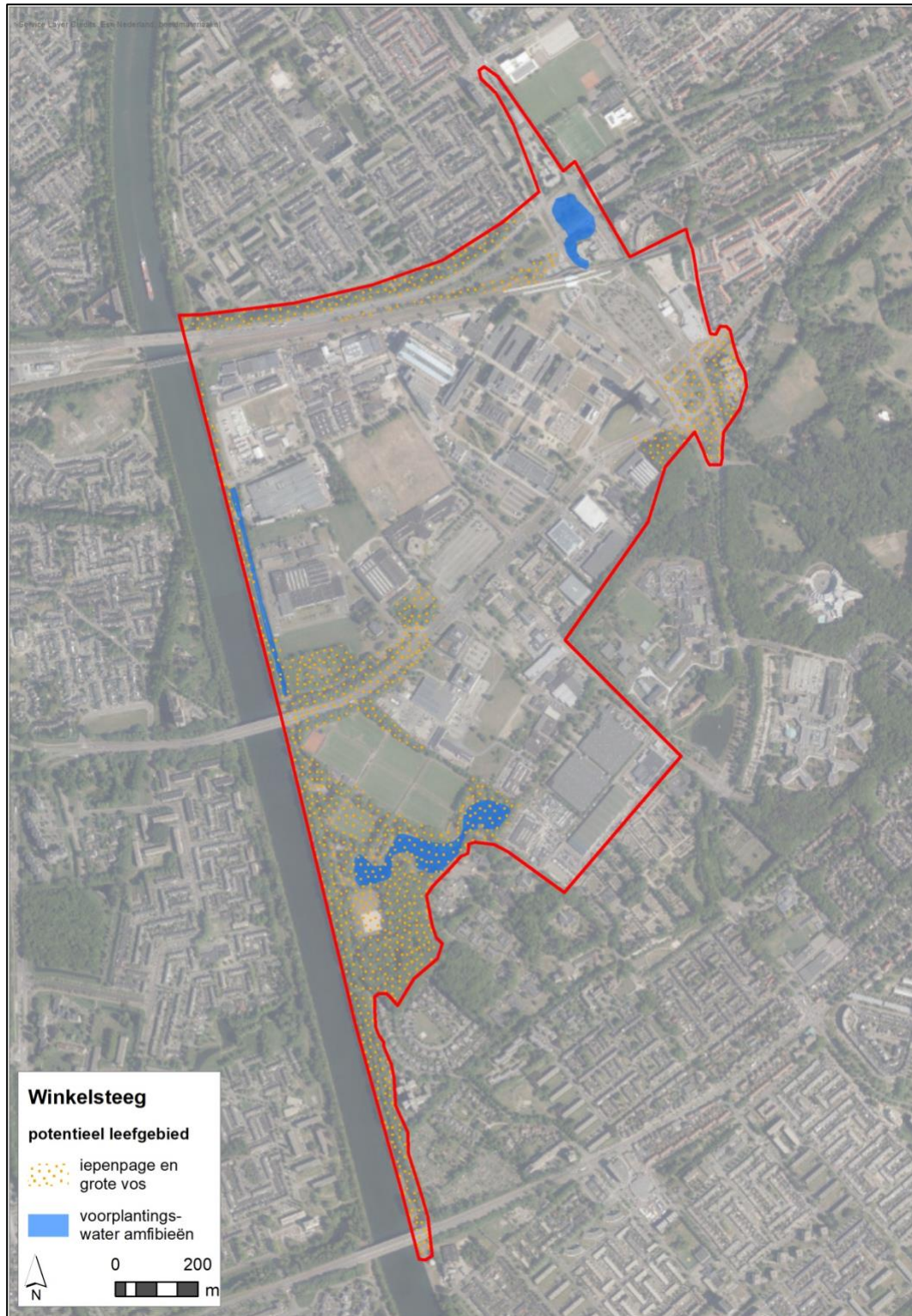
Planten

Van de beschermde plantensoorten die in Nijmegen voorkomen zijn alleen groot spiegelklokje en grote leeuwenklauw van de omgeving bekend (*Beschermingsregime andere soorten*). Van deze soorten zijn in het oosten van het Goffertpark enkele waarnemingen gedaan. Uit het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen geschikte groeiplaatsen of exemplaren van beschermde plantensoorten waargenomen. Op grond van verspreidingsgegevens en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor beschermde plantensoorten.

Ongewervelden

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote vos en iepenpage (*Beschermingsregime andere soorten*). Grote vos is ten westen van het Goffertpark aangetroffen en iepenpage rondom het Maaswaalkanaal ter hoogte van de Hatertseweg. Uit het plangebied zelf zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden. Het plangebied heeft wel potentie voor deze soorten. De begroeiing langs het Maas-Waalkanaal, de bebossing langs de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug, park Winkelsteeg en de bebossing tussen en rondom de Neerbosscheweg hebben potentie voor zowel grote vos als iepenpage (Figuur 15). Het is niet op voorhand uit te sluiten dat (delen) van het plangebied behoren tot het leefgebied van deze soorten.

In de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten ongewervelden. Tijdens het veldbezoek is in het plangebied geen geschikt leefgebied voor overige beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor overige beschermde soorten ongewervelden.

Figuur 15. *Potentieel leefgebied iepenpage en grote vos en potentieel voortplantingswater voor algemene amfibieën.*

Vissen

In de omgeving van het plangebied komen geen beschermde vissoorten voor. Beschermde vissen die in Nijmegen voorkomen, komen in de Waal of ten noorden daarvan voor. Op grond van verspreiding en habitateisen is een functie van het plangebied voor beschermde soorten vissen uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen alleen enkele algemeen voorkomende soorten amfibieën voor zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (*Beschermingsregime andere soorten*). Voor deze soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. In Winkelsteeg zijn maar beperkte potenties voor amfibieën aanwezig. De vijvers tussen de Graafseweg liggen geïsoleerd. De vijvers in park Winkelsteeg en de bermsloot langs het Maaswaalkanaal zijn meer geschikt voor deze soorten (Figuur 15). In de overige deelgebieden is geen oppervlaktewater aanwezig. Omdat geschikt oppervlaktewater in het plangebied beperkt aanwezig is, is de functie als landhabitat in het gebied dat grotendeels uit bedrijventerrein bestaat verwaarloosbaar.

Reptielen

In de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten reptielen. Tijdens het veldbezoek is geen geschikt leefgebied voor beschermde soorten reptielen aangetroffen in het plangebied. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor beschermde soorten reptielen.

Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van bever (*Beschermingsregime soorten habitatrichtlijn*), bunzing, das, eekhoorn en steenmarter (*Beschermingsregime andere soorten*).

Van bever is een waarneming gedaan bij het sportcomplex Vossenveld en een waarneming aan de noordkant van Winkelsteeg nabij het spoor. De bever komt voornamelijk voor ten westen van het Maas-Waalkanaal. In het plangebied zijn geen burchten van bever aanwezig. Een functie als essentieel foerageergebied is mogelijk alleen aanwezig in park Winkelsteeg (Figuur 16). De overige groenstructuren die mogelijk als foerageergebied voor bever geschikt zijn liggen te geïsoleerd, zijn te klein of van onvoldoende kwaliteit om als essentieel bestempeld te worden.

Das is waargenomen nabij de Hatertseweg. Ten westen van het Maas-Waalkanaal langs de van Boetbergweg is een dassenburcht aanwezig. De waarneming is mogelijk van een das afkomstig van deze burcht. In het plangebied zelf is geen burcht van das waargenomen. Voor foerageergebied geldt hetzelfde als voor bever. Alleen park Winkelsteeg is mogelijk essentieel. Langs het Maas-Waalkanaal is mogelijk een verbindingsroute van das aanwezig (Figuur 16).

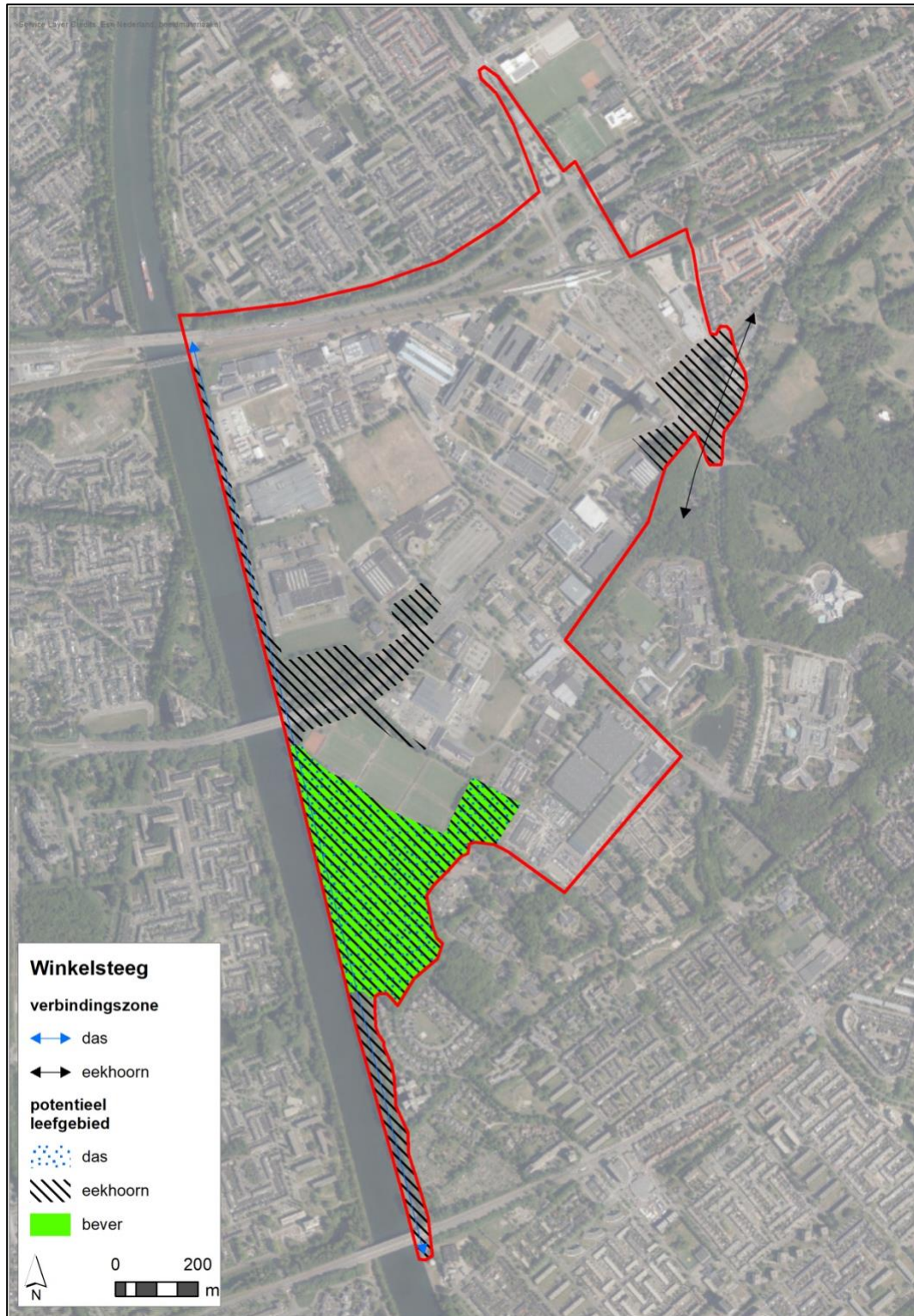
Het gebied is geschikt voor de marterachtigen steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn. In park Winkelsteeg, de begroeiing langs het Maas-Waalkanaal, de bebossing langs de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug en de bebossing tussen en rondom de Neerbosscheweg zijn mogelijk verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig. Ook op verschillende bedrijventerreinen zijn ruige hoekjes aanwezig, waar steenmarter mogelijk

een verblijfplaats kan hebben. Deze gebieden zijn mogelijk ook essentieel foerageergebied van deze soorten. Daarnaast vormt het bos dat het Goffertpark met het Jonkerbos verbindt mogelijk een belangrijke verbindingroute voor deze soorten (Figuur 17).

Eekhoorn is vooral bekend van het Goffertpark, maar ook de bebossing in het plangebied zelf is geschikt voor eekhoorn. De meeste potentie ligt bij de bebossing rondom de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug, de bomen langs het Maas-Waalkanaal, park Winkelsteeg en de bebossing rondom de Neerbosscheweg, die het Goffertpark met het Jonkerbos verbindt. Ook voor eekhoorn is dit mogelijk een belangrijke verbindingroute (Figuur 16).

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van algemeen voorkomende zoogdieren zoals aarmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis en vos (*Beschermingsregime andere soorten*). Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. De groenstructuren in het plangebied zijn mogelijk leefgebied van deze soorten.

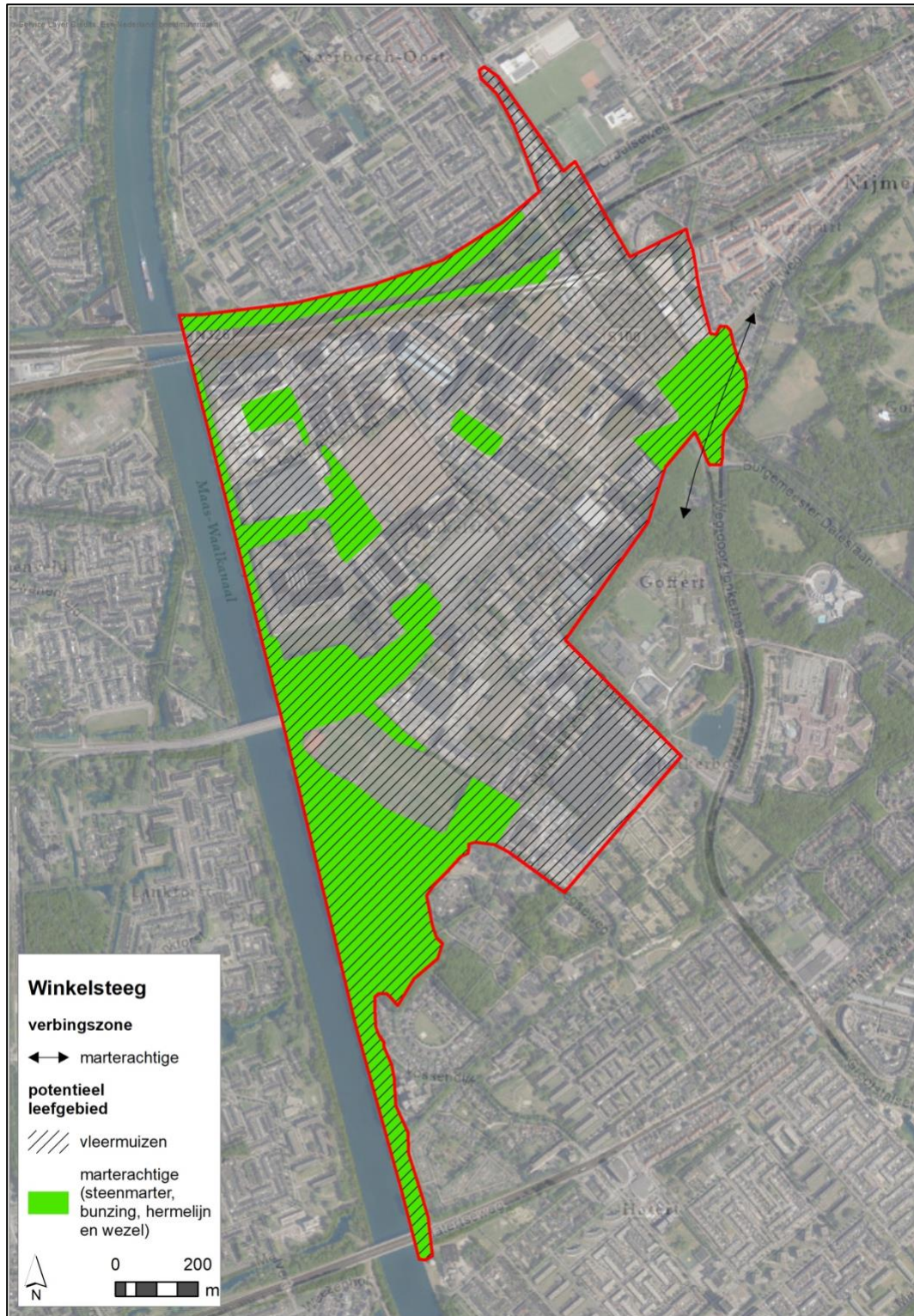

Figuur 16. Potentieel leefgebied en potentiële verbindingzones van das, eekhoorn en bever.

Vleermuizen

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone/ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*). In het gebied zijn zowel bomen als gebouwen aanwezig die potentie hebben als verblijfplaats voor vleermuizen. In het complex van 'de Hulsen' zijn meerdere paarverblijven/zomerverblijven en mogelijk een winterverblijf vastgesteld (Daamen, 2021c). In het plangebied is mogelijk ook foerageergebied aanwezig, maar dit is niet essentieel vanwege de grote hoeveelheden foerageergebied in de directe omgeving (Goffertpark, Jonkerbos en park Winkelsteeg) (Figuur 17). Mogelijk zijn in het plangebied vliegroutes aanwezig. Vooral de laanstructuren, de bebossing rondom de Neerboscheweg en het Maas-Waalkanaal lijken geschikte lijnvormige verbindingen.

Figuur 17. Potentieel leefgebied en potentiële verbingszone van marterachtigen en vleermuizen.

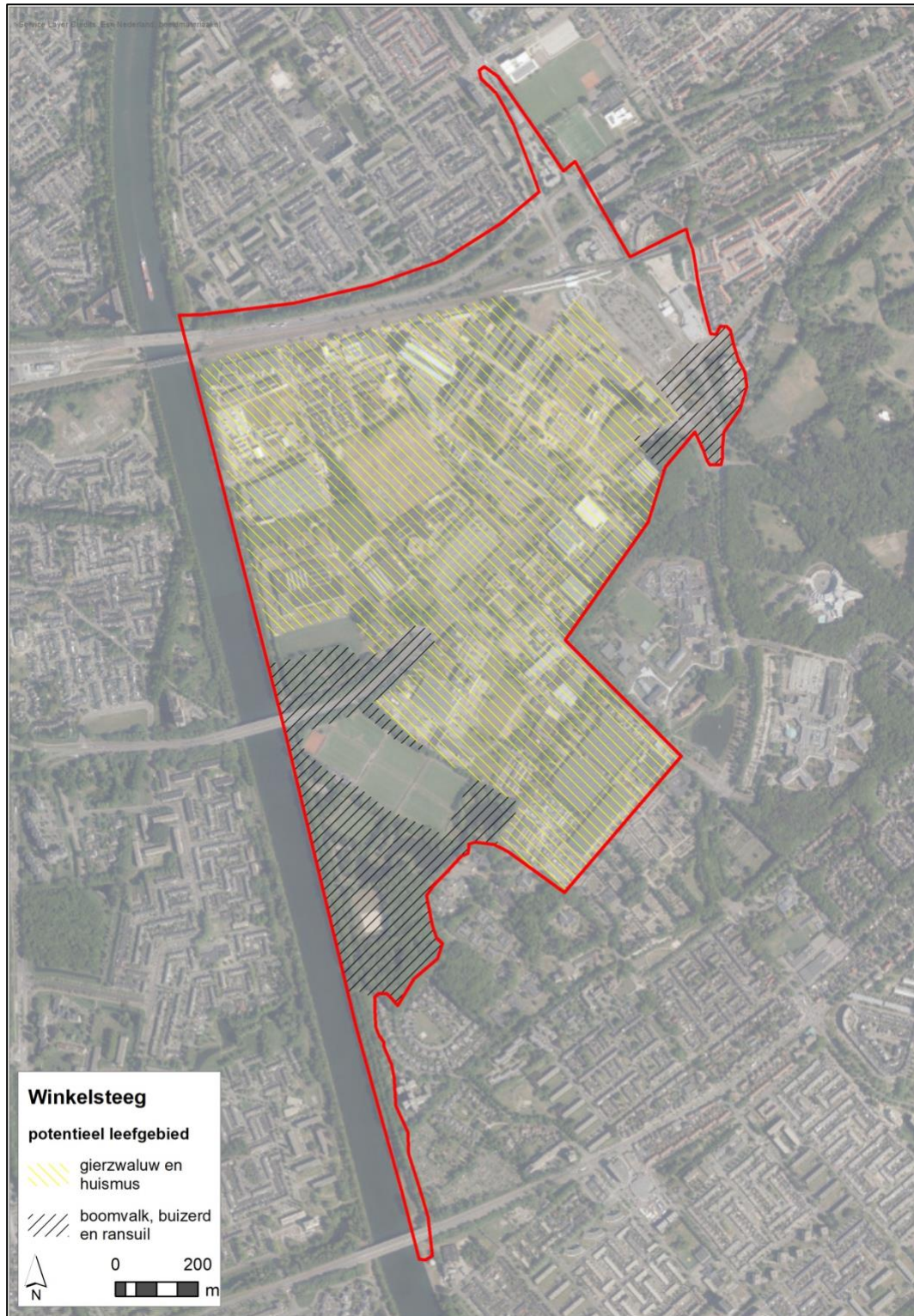

Vogels

Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de volgende soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is¹: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus en ransuil. Boomvalk, buizerd en ransuil zijn uit het Goffertpark bekend. In het plangebied zijn geen nesten van deze soorten waargenomen, maar de bebouwing rondom de Neerbosscheweg en rondom de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug hebben wel potentie voor deze soorten (Figuur 18). De gebouwen in het plangebied zijn ook geschikt voor gierzwaluw, omdat er veel hoge bebouwing met invliegopeningen aanwezig is. Voor huismus is de bebouwing minder geschikt, omdat de gebouwen platte daken hebben. Mogelijk houden huismussen zich wel op in de spouw van deze bebouwing, want invliegopeningen zijn wel aanwezig. Voor soorten als huismus waarvan het territorium minder groot is, is het plangebied mogelijk essentieel foerageergebied (Figuur 18). Voor soorten met een groter territorium zoals buizerd en gierzwaluw is het plangebied geen essentieel foerageergebied, omdat in de wijde omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

Het plangebied vormt geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is, zoals ekster, koolmees, houtduif, merel enzovoorts.

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Figuur 18. Potentieel leefgebied van vogels met een jaarrond beschermd nest.

Effecten van de ingreep

Grote vos en iepenpage

De begroeiing langs het Maas-Waalkanaal, de bebossing langs de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug, park Winkelsteeg en de bebossing tussen en rondom de Neerbosscheweg hebben potentie voor zowel grote vos als iepenpage. Werkzaamheden in deze deelgebieden kunnen ervoor zorgen dat leefgebied van grote vos en iepenpage verdwijnen. Nader onderzoek kan uitwijzen of dat ook werkelijk het geval is. Omdat de ingrepen in verschillende fasen plaatsvinden, wordt geadviseerd dit nader onderzoek per fase en deelgebied uit te voeren.

Bever

Park Winkelsteeg is mogelijk foerageergebied van bever. Grootschalige werkzaamheden in park Winkelsteeg kunnen foerageergebied van bever aantasten of verstoren. Nader onderzoek kan uitwijzen wat de functie van het park is.

Das

Park Winkelsteeg is mogelijk foerageergebied van das. De zone langs het Maas-Waalkanaal zijn mogelijk een belangrijke verbindingroute voor das. Indien grootschalige werkzaamheden in deze gebieden plaatsvinden kan het foerageergebied of de verbindingroute van das worden aangetast of verstoord. Nader onderzoek kan uitwijzen wat de functie van deze gebieden voor das is.

Eekhoorn

De meeste potentie voor nestplaatsen en foerageergebied ligt in de bebossing rondom de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug, de bomen langs het Maas-Waalkanaal en de bebossing rondom de Neerbosscheweg, die het Goffertpark met het Jonkerbos verbindt. Voor eekhoorn is dit mogelijk een belangrijke verbindingroute. De ingreep zorgt mogelijk voor het aantasten van verblijfplaatsen rondom de Nieuwe Dukenburgseweg en in de bebossing rondom de Neerbosscheweg. De bomen langs het Maas-Waalkanaal blijven gehandhaafd. Daarnaast wordt mogelijk essentieel leefgebied en een belangrijke verbindingroute aangetast. Momenteel is er een barrière tussen park Winkelsteeg en het Goffertpark. Nader onderzoek kan uitwijzen wat de functies van het plangebied is. Omdat de ingrepen in verschillende fasen plaatsvinden, wordt geadviseerd het nader onderzoek uit te voeren per fase en deelgebied. Daarnaast wordt geadviseerd eekhoornbruggen (bijvoorbeeld over de Muntweg en het spoor ter hoogte van de Slotemaker de Bruïneweg en over de Weg door Jonkerbos bij het ziekenhuis) te realiseren.

Marterachtigen: steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn

In het plangebied zijn velen potentiële verblijfplaatsen en mogelijk essentieel foerageergebied van deze soorten aanwezig. In park Winkelsteeg, de begroeiing langs het Maas-Waalkanaal, de bebossing langs de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug, park Winkelsteeg en de bebossing tussen en rondom de Neerbosscheweg zijn mogelijk verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig. Ook op verschillende bedrijventerreinen zijn ruige hoekjes aanwezig, waar steenmarter mogelijk een verblijfplaats kan hebben. Park Winkelsteeg blijft behouden, maar met de ingreep worden

mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebied in de overige gebieden aangetast. Nader onderzoek kan uitwijzen of dat ook werkelijk het geval is. Omdat de ingrepen in verschillende fasen plaatsvinden, wordt geadviseerd het nader onderzoek uit te voeren per fase en deelgebied.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De huidige staat van instandhouding van deze soorten komt door de ingreep niet in het geding. De zorgplicht is wel van toepassing, beschermende maatregelen zijn in alle fasen van de ingreep nodig (zie de paragraaf 'Aanbevelingen').

Vleermuizen

In het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Zowel bomen als gebouwen in het plangebied zijn hier geschikt voor. Nader onderzoek kan uitwijzen of ook daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen. Het plangebied is geen essentieel foerageergebied. De grootste lijnvormige verbindingen in het plangebied blijven bij de ingrepen behouden, waardoor eventuele vliegroutes niet worden aangetast. Omdat de ingrepen in verschillende fasen plaatsvinden, wordt geadviseerd het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en gebouwen uit te voeren per fase en deelgebied.

Vogels

De bebouwing in het plangebied is geschikt voor gierzwaluw en in mindere mate voor huismus. De bebouwing rondom de Neerboscheweg en rondom de Nieuwe Dukenburgseweg ter hoogte van de brug hebben potentie voor boomvalk, buizerd en ransuil. Indien huismus nestplaatsen in het plangebied heeft, is het plangebied waarschijnlijk ook essentieel foerageergebied. Voor overige soorten is deze functie uitgesloten. Nader onderzoek wordt geadviseerd per fase en deelgebied voor de betreffende soorten vogels met een jaarrond beschermd nest.

Het plangebied is ook geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende broedvogels zonder jaarrond beschermd nest. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen ervoor zorgen dat broedgevallen van algemene vogelsoorten verstoord worden. Hier dient in alle fasen rekening mee te worden gehouden (zie de paragraaf 'Randvoorwaarden').

Andere soorten

Negatieve effecten op andere beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn uitgesloten. Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied namelijk geen betekenis.

Beoordeling Wet natuurbescherming

- Risico op het verdwijnen van leefgebied van grote vos en iepenpage (Wnb artikel 3.10 lid 1b). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied te bepalen.

- Risico op het verdwijnen van nestplaatsen en essentieel foerageergebied van eekhoorn (Wnb artikel 3.10 lid 1b). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied te bepalen.
- Risico op het vernietigen of verstoren van leefgebied van bever (overtreding Wnb artikel 3.10 lid 2). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor deze soorten te bepalen.
- Risico op het vernietigen van leefgebied of een verbindingroute van das (overtreding Wnb artikel 3.10 lid 1b). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor deze soorten te bepalen.
- Risico op het vernietigen van verblijfplaatsen van de marterachtigen bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel (overtreding Wnb artikel 3.10 lid 1b). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor deze soorten te bepalen.
- Risico op het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen (overtreding Wnb artikel 3.5 lid 2). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied en de directe omgeving te bepalen.
- Risico op het vernietigen van nestplaatsen van huismus, gierzwaluw, buizerd, boomvalk en ransuil (overtreding Wnb artikel 3.1 lid 2). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied en de directe omgeving te bepalen.
- Risico op verstoren van broedgevallen van algemene soorten vogels (overtreding Wnb artikel 3.1 lid 2). Maatregelen zijn nodig om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.
- Het project veroorzaakt geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (stikstofbeoordeling is geen onderdeel van deze toetsing), Regels ten aanzien van het NNN en de bepalingen van Houtopstanden uit Wnb zijn niet van toepassing.

Nader onderzoek

Grote vos en iepenpage

Per deelgebied de betreffende deelgebieden inspecteren op ei-afzet en adulten van deze soorten. Adulten van grote vos zijn te vinden van maart tot september en de ei-afzet vindt plaats in april en mei. Voor iepenpage zijn de adulten voornamelijk in juli aanwezig en worden de eitjes van half juni tot half augustus afgezet. De eitjes overwinteren en komen in maart uit.

Bever

Onderzoek naar het gebruik en het belang van het gebied door de bever. Dit betekent het in kaart brengen van o.a. het aantal bevers, frequent of incidenteel gebruik.

Das

Aanvullend sporenonderzoek naar latrines, prenten en graafsporen (snuitputjes). Dit onderzoek bestaat uit drie bezoeken en vindt plaats van september tot en met mei. Bij voorkeur wordt dit onderzoek uitgevoerd wanneer er nauwelijks blad op de grond aanwezig is. Daarbij moet rekening worden gehouden met minder activiteit van dassen tijdens koude periode.

Eekhoorn

Per deelgebied de betreffende bomen inspecteren op eekhoornnesten. Daarnaast moet

de functie van het plangebied als foerageergebied worden onderzocht, in combinatie met onderzoek naar marterachtigen met cameravallen en sporenbuizen.

Marterachtigen: steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel

Inspectie per deelgebied op verblijfplaatsen en het plaatsen van cameravallen om de aanwezigheid van dieren, jongen en voedseltransport waar te nemen. Dit onderzoek vindt plaats in de maanden maart-mei voor steenmarter. Voor kleine marterachtigen kan gebruikt worden gemaakt van cameravallen, sporenbuizen of marterboxen gedurende zes weken tijdens het actieve seizoen (maart t/m augustus).

Vleermuizen

Vaststellen verblijfplaatsen per deelgebied in gebouwen en bomen volgens het vleermuisprotocol (versie 2021). Per deelgebied dient afzonderlijk bekeken te worden wat de benodigde onderzoeksinspanning is.

Vogels

Per deelgebied onderzoek uitvoeren naar nestplaatsen van huismus, gierzwaluw, buizerd, boomvalk en ransuil volgens de soortenstandaarden:

- Huismus: minimaal twee bezoeken tussen 1 april en 15 mei met minimaal 10 dagen tussentijd óf vier bezoeken tussen 1 maart en 20 juni. Tussen 1 uur na zonsopkomst (niet voor 7.00) en 1 uur voor zonsondergang, bij voorkeur in de ochtend.
- Gierzwaluw: drie bezoeken tussen 1 juni en 15 juli, minimaal 10 dagen tussen bezoeken. Tussen 21.00 en 22.30 1,5 uur op locatie.
- Buizerd: twee tot vier gerichte veldbezoeken na zonsopkomst overdag in de periode maart tot en met half mei, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.
- Boomvalk: twee tot vier gerichte veldbezoeken na zonsopkomst overdag in de periode half april tot en met juli, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.
- Ransuil: 3 bezoeken aan het gebied in de periode maart-juli. Zoeken naar territoriale ransuilen, piepende jongen, braakballen.

Randvoorwaarden voor werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep

- o Het verstoren van vogelnesten die in gebruik zijn moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Dit kan door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaard periode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode maart tot augustus.
- o Voor grote vos, iepenpage, bever, das, eekhoorn, marterachtigen, vleermuizen en vogels met jaarrond beschermd nest dienen per fase en deelgebied op basis van het nader onderzoek maatregelen worden opgesteld. Dit kan mogelijk ook in de vorm van een Soortenmanagementplan (SMP) voor de gehele ontwikkeling.

Aanbevelingen in het kader van de zorgplicht

Gedurende alle fasen van de ontwikkeling dienen maatregelen genomen te worden om te zorgen dat deze dieren niet worden gedood. Dit kan door in één richting te werken, waardoor dieren de gelegenheid hebben te vluchten naar alternatief leefgebied. Daarnaast

heeft het de voorkeur om grondwerkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten het voortplantingsseizoen (maart t/m augustus).

Kansen voor natuur

Het plangebied biedt kansen om de habitatcondities voor soorten die reeds gevestigd zijn, maar ook voor soorten die in de toekomst kunnen vestigen te verbeteren of te realiseren. Hieronder staan de belangrijkste punten voor deze soorten opgesomd.

Verbinden groenstructuren in plangebied en omgeving.

Voor insecten (iepenpage, grote vos), algemene amfibieën, grondgebonden zoogdieren (marterachtigen en eekhoorn), vleermuizen en vogels is het van belang dat grote groenstructuren rondom het plangebied met elkaar worden verbonden. In de ontwikkelvisie Winkelsteeg staat omschreven dat de historische groenstructuren met onder andere landgoed Winkelsteeg en het Jonkerbosch behouden blijven en versterkt worden. In Figuur 19 is de toekomstige groenstructuurvisie weergegeven. De belangrijkste verbinding is hiervoor van het Goffertpark en Jonkerbos naar park Winkelsteeg en het Maas-Waalkanaal. Omdat de bosstrook tussen het Goffertpark en het Jonkerbos deels verdwijnt is het belangrijk de strook die over blijft op te waarderen door hier laag struweel en verschillende inheemse bomen aan te planten. Bij het verleggen van de Neerbosscheweg, kunnen kansen worden benut in de vorm van faunapassages onder de Neerbosscheweg die kunnen functioneren voor grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en wezel en amfibieën zoals alpenwatersalamander. Ook wordt geadviseerd om eekhoornbruggen (bijvoorbeeld over de Muntweg en het spoor ter hoogte van Slotemaker de Bruineweg en over de Weg door Jonkerbos bij het ziekenhuis). Daarnaast is het zinvol om op de bedrijventerreinen/woonwijken langs de randen te investeren in groene zones met inheemse bomen en struiken of bijvoorbeeld een bloemenweide waarvan soorten als bruin blauwtje en eekhoorn kunnen profiteren. Hierbij kunnen ook takkenrillen worden aangebracht die aan kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën dekking geven (alpenwatersalamander, egel, bunzing en wezel).

De tweede grote verbinding is van noord naar zuid parallel aan het Maas-Waalkanaal. In de huidige situatie loopt hier een groenstrook die deels wordt verlegd (langs het geklepelde grasveld). De verlegde groenstrook wordt beter benut, indien een doorgang over de Nieuwe Dukenburgseweg wordt gerealiseerd. Dit kan in de vorm van ecoducten, maar ook het plaatsen van bomen aan weerszijde van de weg en tussen de rijbanen kan dienen als geleidende structuur. Hier profiteren bijvoorbeeld vogels als huismus en vleermuizen van. Ook hier geldt dat het realiseren van groenstroken langs de rand van de bouwterreinen, zoals hierboven genoemd, de positief voor beschermde natuur kan uitwerken. Daarnaast zijn passages over het kanaal voor kleine marterachtigen van belang. Dit kan via bestaande kunstwerken en via de nieuw aan te leggen fiets- en wandelbrug. Om de aantrekkelijkheid voor amfibieën zoals alpenwatersalamander en libellen zoals grote keizerlibel te vergroten is het belangrijk om op verschillende locaties in het gebied poelen of wadi's aan te leggen die als een soort "stepping stones" fungeren tussen het Goffertpark en park Winkelsteeg/het Maas-Waalkanaal. Ook het aanleggen van bermsloten langs wegen kan

hier positief aan bijdragen.

Een belangrijke basisconditie voor het behouden en versterken van de natuurwaarden in het plangebied is het vasthouden van (grond)water. Veel greppels staan momenteel een deel van het jaar droog. Dat is niet gunstig voor watergebonden soorten, zoals amfibieën en oever- en waterplanten. Maar ook voor andere diersoorten en planten is de permanente aanwezigheid van water in de vorm van poelen of plas-dras situaties belangrijk.

Figuur 19. Toekomstige groenstructuur visie. Bron: Ontwikkelingsvisie Winkelsteeg

Natuurinclusief bouwen.

Voor de nieuwbouw van woningen kan natuurinclusief worden gebouwd. Dit houdt in dat in nieuwbouw nestkasten van vleermuizen (laatvlieger), gierzwaluw en huismus kunnen worden geïmplementeerd. Daarnaast wordt aangeraden gevelgroen en groene daken op gebouwen te realiseren en tuinen, speeltuinen en parken zoveel mogelijk van een groen

raamwerk te voorzien. Ook het faciliteren van muurplanten en het realiseren van natuurlijke hagen is hierbij een optie.

Referenties

Bureau Waardenburg, 2021. Stappenplan Wet natuurbescherming gemeente Nijmegen. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Daamen, J. 2021a. Quicksan Wet natuurbescherming daklozencentrum De Hulsen, Nijmegen. Notitie 20-1081/21.00554/JanDaa. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Daamen, J. 2021b. Quicksan Wet natuurbescherming Nieuwe Dukenburgseweg 21, Nijmegen. Notitie met kenmerk 21-0169/21.01941/JanDaa. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Daamen J. 2021c. Onderzoek beschermde fauna De Hulsen te Nijmegen. Inventarisatie gierzwaluw en vleermuizen, effectbepaling en maatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming. Bureau Waardenburg, rapportnr. 21-270. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Stadswerk 2020, Gedragscode soortbescherming voor gemeenten. Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland, Ede.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met J. Daamen.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv
Ir. E.J.F. de Boer

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl